

Decyzja

Prezydium KK

nr 163/23

ws. opinii o Wniosku Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijną pulę talentów COM (2023) 716

Prezydium KK NSZZ „Solidarność” pozytywnie opiniuje Wniosek Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijną pulę talentów COM (2023) 716.

Prezydium KK uznaje za prawidłowe rozwiązanie, zgodnie z którym od swobodnej decyzji państw członkowskich zależy: przystąpienie do platformy, modyfikacja wykazu zawodów deficytowych oraz możliwość stworzenia szczególnej procedury dla pracowników zrekrutowanych poprzez platformę.

Równocześnie, opiniując Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiej i Rady ustanawiające europejską pulę talentów, Prezydium KK zwraca uwagę na dwie kwestie:

- Po pierwsze apelujemy o szybkie podjęcie prac nad kompleksową strategią migracyjną Polski. Uważamy, że powstanie takiego dokumentu i jego szerokie skonsultowanie jest kluczowe dla prawidłowego rozwoju gospodarczego i społecznego Polski.
- Po drugie ponownie zwracamy uwagę na konieczność równego traktowania obywateli państw trzecich zarobkujących w Polsce. W tym kontekście protestujemy przeciwko funkcjonowaniu w polskim porządku prawnym konstrukcji umowy o pomocy przy zbiorach, ze względu na brak zawartych w niej norm dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, czasu pracy, gwarancji wypoczynku i prawa do godnego wynagrodzenia. Jest to prekaryjna forma zatrudnienia na bazie której, *de facto* w Polsce, pracują wyłącznie obywatele państw trzecich. Wprowadzenie tego typu rozwiązań postrzegamy jako sprzeczne z Konstytucją RP i wiążącymi Polskę umowami międzynarodowymi.

Unijny zasób talentów ma stanowić odpowiedź na obserwowane w UE braki kadrowe. Występują one w wielu sektorach. Niedobory kadrowe wynikają w pierwszej kolejności z faktu, że europejskie społeczeństwa się starzeją, a liczba osób w wieku produkcyjnym każdego roku spada. Ponadto, w wielu sektorach warunki pracy są niskie lub praca w nich postrzegana jest jako trudna i pozbawiona prestiżu (za przykład może posłużyć sektor transportu drogowego). Odpowiedź na te wyzwania powinna stanowić fundament

długookresowej polityki rynku pracy. Przedstawiona inicjatywa jawi się tylko jako rozwiązanie doraźne, a migracja zarobkowa nie może być jedynym rozwiązaniem. Podkreślamy szczególną potrzebę inwestowania w dostępne europejskie zasoby pracy. Dotyczy to zwłaszcza takiego kraju jak Polska, który nie jest zwykle docelowym i pożądanym miejscem imigracji zarobkowej. Jednym z głównych celów unijnego zasobu talentów powinno być zapewnienie równomiernego rozwoju zasobów ludzkich i całego rynku pracy we wszystkich krajach członkowskich.

Niemniej, sama inicjatywa zasobu talentów wydaje się działaniem oczekiwanym i zasadnym. Warto zauważyć, że swoisty program pilotażowy już się odbywa i bierze w nim udział Polska. Warto byłoby przeprowadzić podsumowanie tego programu i ocenić jego rezultaty oraz ewentualne słabości. Prezydium KK apeluje o to, by w takiej dyskusji brali udział partnerzy społeczni.

Niezależnie od tego, że sama inicjatywa jest oczekiwana i stanowi pożądaną alternatywę dla niekontrolowanej lub nie zawsze w pełni przejrzystej migracji do krajów UE, Prezydium KK wskazuje wątpliwości i uwagi dotyczące inicjatywy.

Nie mamy najmniejszych wątpliwości, że europejska polityka migracji zarobkowej powinna promować godną pracę, równe traktowanie, a także zapobiegać i chronić pracowników migrujących przed wyzyskiem i nadużyciami. Ta naczelna zasada powinna być realizowana przez pełne wdrożenie mechanizmów ochrony pracy w UE, w tym poprzez skuteczny system kontroli i sankcji, a także dalsze wsparcie dla działalności związków zawodowych i rokowañ zbiorowych.

Ponadto, uważamy że europejscy partnerzy społeczni, a zwłaszcza związki zawodowe, powinni być włączeni w system zarządzania Europejskim zasobem talentów. Obecnie Wniosek jest w tej kwestii dość enigmatyczny.

Istotne jest również, by zapewnić wysoki standard uczciwej rekrutacji, w tym rozważyć zakaz nieuczciwych praktyk, opłat rekrutacyjnych i potrąceń. W sektorach wrażliwych na nadużycia finansowe należy zakazać pośredników i agencji, a także ściśle ograniczyć podwykonawstwo.

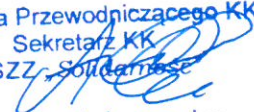
Powinno to opierać się na zasadach uczciwej rekrutacji MOP (*General principles and operational guidelines for fair recruitment and Definition of recruitment fees and related costs*, 2019).

Pojawia się również pytanie o to czy dalej będzie stosowany dotychczasowy system naboru pracowników z państw trzecich.

Gdańsk, 19 grudnia 2023 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz